

Narodowiec

Quotidien démocrate pour la défense des intérêts sociaux et culturels de l'immigration polonaise

LENS (Pas de Calais)
r. Emile Zola, 101. - Tel. 227

R. C. : Béthune 21231
C. C. : Lille 16637

Wydawca i zarządcy:
Directeur - Fondateur:

Michał KWIATKOWSKI

Założony w r. 1909
Fondé en
Sabordé Mai 1916 - Reparu Dec. 1944

CENA 12 IF
PRIX

Konferencja zastępców ministrów Spraw Zagranicznych „Wielkiej Czwórki”, która się przedłuża bez rezultatu w Paryżu, napotyka przede wszystkim na trudności związane z zagadnieniem Niemiec, a w szczególności z ich uzbrojeniem. Zagadnienie to jest tym trudniejsze do rozwiązania, że Stany Zjednoczone — być może — zechcą sobie uzbrojenia Niemiec zachodnich, że W. Brytania i część opinii francuskiej są temu przeciwnie, podczas gdy Rosja sowiecka sama zbroi wschodnie Niemcy, a w Niemczech brak jakiegokolwiek jednomyślności w tym względzie.

„Lekcja historii”

Przeciwnicy uzbrojenia Niemiec wysuwają chętnie na potwierdzenie swej tezy „Lekcję Historii”.

1. Po przegranej w roku 1806 Prusy miały prawo tylko do 42-tysięcznej armii, lecz po r. 1914 zdobyły rzuć na pola bitew w Niemczech i Francji setki tysięcy ludzi i przyczynić się przez to do inwazji Francji. Stało się to dlatego, że Prusy zbroili się w tajemnicy, zmniejszając czas szkoleniowy rekrutów i zastępując ich innymi, co pozwoliło wyszkolić dużo więcej żołnierzy, niż na to pozwalał traktat pokojowy. Już samo uzbrojenie Prus kosztowało Francję bardzo drogo.

2. Szczególnie jednak wydarzenia, które nastąpiły pomiędzy dwoma wojnami światowymi, okazały się niebezpieczeństwem zbrodni niebezpiecznych. W roku 1918 armia niemiecka musiała oddać cały materiał wojenny a Traktat Wersalski wymagał rozbrojenia Niemiec: zniszczenia obowiązkowej służby wojskowej (armia nie mogła przekraczać 100 000 ludzi), zakaz posiadania artylerii ciężkiej, zakaz posiadania lotnictwa wojennego i ograniczenie tonażu okrętów wojennych; wszystko to było zagwarantowane okupacją w ciągu piętnastu lat lewego brzegu Renu i przyczółków mostowych w Kolonii, Koblencku i Moguncji.

Nie długo jednak było trzeba czekać, ażeby Niemcy rozpoczęli kampanię przeciwko postanowieniom Traktatu Wersalskiego.

Stanowisko sprzymierzonych, niestety, dopomagało jeszcze do rozwoju tej chęci odwetu. Traktat Wersalski przewidywał stopniowe ogólne rozbrojenie, którego pierwszym etapem miało być rozbrojenie Niemiec. Jednak niepowodzenie konferencji rozbrojenia w Genewie w roku 1931 dostarczyło Niemcom nowego argumentu. Jeżeli Liga Narodów wykazała, że jest niezdolna do przeprowadzenia rozbrojenia, to „Zagadnienie Niemcy mają być rozbrojone, skoro cały świat był pod bronią.”

Gdy hitlerowcy objęli władzę w roku 1933, rozpoczęło się jeszcze bardziej przyspieszone zbrojenie Niemiec. Zwiększono najpierw produkcję, po tym Niemcy opuścili konferencję rozbrojenia w r. 1933, a później wystąpili z Ligi Narodów. Wkrótce po tym Hitler przeszedł do jeszcze bardziej pozytywnych zarządzeń: odbudowę lotnictwa wojskowego (dnia 9. marca 1935 r.), przywrócenia obowiązkowej służby wojskowej (16. marca 1935 r.), zajęcia strefy nadreńskiej (7. marca 1936 r.), i budowy linii Zygfrida.

Później nastąpiły otwarte wystąpienia w Hiszpanii w r. 1937, zajęcie Austrii w r. 1938, Czechosłowacji we wrześniu 1938 r. i w marcu 1939 i wreszcie dnia 1. września 1939 r. napad zbrojny na Polskę i druga wojna światowa.

Do roku 1945

W roku 1945 sprzymierzeni zmusili Niemców do bezwarunkowego poddania się. Wszystkie wojska niemieckie zostały internowane, lub zniszczone, a fabryki wojenne miały być rozebrane. Chciano uniknąć błędów z r. 1918 i przeszkodzić Niemcom do odwrócenia warunków pokojowych na swoją korzyść, tak jak to było między rokiem 1919 i 1933. W tym celu Niemcy zostały podzielone na cztery strefy okupacyjne, podzielone na kraje związkiwo bez centralnego rządu i bez ciężkiego przemysłu. Pięć wielkich mocarstw miało przygotować traktat pokojowy bez udziału jakiegokolwiek rządu niemieckiego.

Lecz już z końcem roku 1945 rozpoczyna się opozycja pomiędzy Rosją sowiecką a Stanami Zjednoczonymi. Molotow żądał zjednoczenia politycznego Niemiec i zwiększenia produkcji przemysłowej; Stany Zjednoczone odpowiedziały w r. 1946 połączeniem 2 stref: angielskiej i amerykańskiej. W rezultacie Niemcy zostały podzielone na dwie części i służą za stawkę w rozgrywece międzynarodowej.

W roku 1947 po niepowodzeniu wszystkich prób połączenia gospodarczego Niemiec, Stany Zjednoczone, mające zamiar wprowadzić w życie Plan Marshalla, nie chciały pozostawić zagłębia Ruhry jako bezproduktywne. W sierpniu 1947 roku na konferencji w Londynie postanowiono przeprowadzić zjednoczenie gospodarcze trzech zachodnich stref okupacyjnych i włączyć Ruhrę do gospodarki europejskiej, gdyż Niemcy wschodnie zostały już wcześniej włączone do państw bloku sowieckiego. Regulamin Ruhry wy-

mał organu kontroli sprzymierzonych, lecz został wykonany tylko częściowo. Zarządzenia dekretacji nie zostały wykonane, a zarządzenia rozebrania fabryk były wydane zbyt późno, gdy opinia niemiecka już się przebudziła i wykonane były tylko częściowo, a wreszcie całkowicie wstrzymane. Wobec tego fabryki niemieckie, które były o dużo mniej zniszczone (30 procent), niż domy mieszkalne (60 proc.), zaczynają coraz wydatniej pracować, gdyż są wspomagane przez podwyższenie poziomu produkcji stali.

Czy istnieje możliwość rozwiązania zagadnienia niemieckiego

Obecnie sytuacja przedstawia się w sposób następujący: Stany Zjednoczone zechcą sobie, aby Niemcy zachodnie dostarczyły żołnierzy do obrony Zachodu. Rząd francuski po oświadczeniu, że będzie się sprzeciwiał wszelkiemu zbrojeniu Niemiec, przyjął najpierw małe jednostki, lecz ciężkiej broni i bez lotnictwa, później godził się na oddziały, których nie określono liczbą, lecz które mogłyby otrzymać całkowicie nowoczesne uzbrojenie.

Jaka jest jednak opinia samych Niemiec? Rząd federalny zachodnich Niemiec nie jest przeciwny nawet częściowemu uzbrojeniu, gdyż z tego może wyciągnąć zasadnicze korzyści.

Przeciwko zaś uzbrojeniu takim o jakim się dzisiaj mówi, występują: 1) byli generałowie, którzy chcą uzbrojenia, lecz całkowitego, a nie ograniczonego do kilku dywizji, nie chcą oni przywrócenia armii niemieckiej, wtedy, gdy dowódcy wojskowi III. Rzeszy są zawsze jeszcze w więzieniu, jako zbrodniarze wojenni i nie istnieje równość prawa pomiędzy Niemcami i Zachodem;

2) protestanci z pastorem Niemölerem, który — jak mówią — nie chcą dopuścić do bratobójczej wojny wschodnich i zachodnich Niemiec.

W opinii niemieckiej dwie rzeczy miesza się niewyraźnie, pragnienie aby więcej nie patrzeć na ruiny spowodowane wojną i wielka obawa przed Rosją sowiecką. Dużo Niemców nie życzy sobie wojny, lecz uważa ją za nieuniknioną. Uważają więc oni, że obecnie ich w czasie konfliktu jest konieczna, aby dokonać zjednoczenia Niemiec i odebrania utraconych ziem, z którym, to faktem nie chcą się pogodzić.

W dyskusji nad zagadnieniem niemieckim wysunęto myśl, aby połączyć Niemcy z innymi państwami w Łłoku europejskim, lecz trzeba było, żeby ten blok już istniał, żeby taka Europa zjednoczona już istniała, Niemcy włączone obciążą tylko inne państwa zachodnie i mogą je wciągnąć do awantury.

Można będzie uniknąć zbrojenia niemieckiego tylko wtedy, gdy napięcie międzynarodowe się zmniejszy. Jedynym wyjściem z sytuacji byłoby dościslenie porozumienia pomiędzy Wschodem i Zachodem, na co się nie zanosi, gdyż Rosja chce utrzymać swój stan posiadania u satelitów. W każdym razie nie może być mowy o jakimkolwiek zbrojeniu Republiki federalnej, mimo zbrojenia wschodnich Niemiec, gdyż Europa zachodnia nie będzie do zbrojenia.

Wytworzonego obecnie w Niemczech stanu rzeczy nie zmieni się w krótkim czasie.

Jak długo on potrwa, to zależy właśnie w dużej mierze od wyniku obrad konferencji W. Czwórki, na której program prac nie mogą się zgodzić 4 delegacje w Paryżu.

„Szczupły ideał Ruchu Oporu i broni sprawiedliwości społecznej” — oświadczył prezydent Auriol przy odsłanianiu pomnika ku czci poległych policjantów

NEULUX. — Prezydent Vincent Auriol odsłonił w czwartek przed południem pomnik ku czci policjantów, poległych w obronie i o wyzwolenie Francji. Prezydentowi towarzyszyli premier Queuille i kilku ministrów, prefekci policji itd.

W przemówieniu swoim prezydent Auriol wyraził „w imieniu całej Francji wdzięczność ojczyźnie dla policji”. Na zakończenie oświadczył, że należy szanować ideał Ruchu Oporu oraz bronić sprawiedliwości społecznej.

Min. Thomas, który przemawiał przed prezydentem, wezwał do wierności dla ideałów poległych: ojczyzny i wolności.

Około 21 000 miliardów franków wynosi budżet obronny państw paktu atlantyckiego

Londyn. — P. Charles Spottford, przewodniczący Rady Północnego Atlantyku oświadczył, że budżet obronny krajów objętych paktem atlantyckim wynosi obecnie 20 700 milionów funtów szterlingów, to znaczy około 21 000 miliardów franków.

Dodał on również, że w ciągu roku Ameryka wysłała do krajów zaprzyjaźnionych, głównie do Europy zach., ponad milion ton różnych towarów.

Na zakończenie p. Spottford powiedział:

„Sądzimy, że zbudowaliśmy mechanizm, który uniemożliwi granie armat i tyki syren.”

Piętnastodniowa żałoba w Indochinach po zgonie generała Hartemana

SAIGON. — Gen. de Latre de Tassigny ogłosił rozkaz dzienny, który oświadcza, że generał Andrzej Harteman, dowódca lotnictwa francuskiego w Indochinach, zmarł 23 kwietnia, w dniu obecnie był ważnym jako poległy na polu chwały.”

Gen. de Latre nakazał wszystkim wojskom francuskim, morskim i lotniczym w Indochinach, zachować 15-dniową żałobę, począwszy od 10 maja.

Możliwość wybuchu wojny jest znacznie większa na Dalekim Wschodzie niż w Europie

— oświadczył Marshall w Komisjach Senatu

Waszyngton. — W piątek składał w dalszym ciągu Marshall swoje wyjaśnienia na temat polityki rządu amerykańskiego na Dalekim Wschodzie.

Na zapytanie jednego z senatorów republikańskich, dlaczego Stany Zjednoczone nie obawiają się reakcji Rosji w Europie wysyłając tam oddziały amerykańskie oraz dozbierając wolne narty Europy zachodniej, Marshall oświadczył, że ryzyko wojny na Dalekim Wschodzie jest znacznie większe, niż w Europie. Zdaniem Marshalla, Rosja ma na Dalekim Wschodzie swoje żywotne interesy i dlatego od wielu lat wykazywała swoje zainteresowanie wydarzeniami na Dalekim Wschodzie. Stany Zjednoczone mają również na Pacyfiku swoje poważne interesy, które trzeba zabezpieczyć na czas, unikając przedwczesnych wystąpień ze strony Rosji.

W Europie, podkreślił sekretarz Obrony Narodowej, Stany Zjednoczone nie mają wyboru i muszą iść po raz obranej drodze. Muszą one dążyć, by wolne narody Europy zachodniej, związane z USA, były dozbrojone. Stany

Zjednoczone nie mogą opuścić narodów europejskich, związanych paktem atlantyckim.

Marshall oświadczył w końcu, że prezydent Truman przestrzegł Mac Arthura w styczniu br., by tak prowadził wojnę na Korei, żeby Stany Zjednoczone nie miały trudności z narodami sojusznymi, których współpraca pożądana jest szczególnie na wypadek nowej wojny.

Wyjaśnienia Marshalla osłabiły tezy Mac Arthura a wzmocniły stanowisko Trumana

WASZYNGTON. — Prasa i opinia wybitnych polityków amerykańskich wskazuje, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

Marshall oświadczył, że

W dzień Święta Ludowego

Dwanaście lat mija, kiedy to poraz ostatni na ziemiach polskich obchodzili lud wijski swoje doroczne Święto Ludowe. Zorganizowani pod zielonym sztandarem chłopcy wyszli na ulice wsi i miast setkami tysięcy, manifestowali swoje przywiązanie do ziemi ojców jako jej wierni i naturalni gospodarze.

Jak Polska długa i szeroka, na tych swych ostatnich przed wojną obchodach domagali się oni zmiany w rządzeniu Polską i natychmiastowego zawrócenia z błędnej drogi, która prowadziła i doprowadziła Polskę do upadku a naród do katastrofy.

Te ostatnie manifestacje w dniu Święta Ludowego zgromadziły ponad trzy miliony chłopów, którzy bodaj po raz ostatni swym potężnym głosem domagali się powołania rządów z zaufania całego narodu — rządu, któryby stanął na wysokości swego zadania w tych ciężkich chwilach, w których znalazła się Polska, tak jak to miało miejsce w 1920 r. w czasie nawały bolszewickiej, kiedy to obrona kraju została powierzona W. Witosowi, który potrafił skupić i poderwać cały naród do obrony zagrożonej niepodległości i wolności.

Wola narodu, a dyktatura sanacyjna

Podczas tych ostatnich Zielonych Świąt gromadziła się chłopi, jak Polska długa i szeroka. Wśród poważnego nastroju zbierało się chłopstwo polskie. Rozumiali oni całkowicie, że na terenie międzynarodowym, polityka polska, kierowana wówczas przez dyktatorów sanacyjnych wbrew woli narodu, trzęszącą i brała w łeb.

Zagrożenie granic polskich przez Niemcy stało się coraz bliższe i wyraźniejsze. Chłopi zdawali sobie sprawę, że wojna wisiała w powietrzu, i że jeśli nie dziś to jutro będą musieli stanąć w pierwszych szeregach obrońców swej Ojczyzny. I dlatego na tym ostatnim Święcie Ludowym w uchwalonych rezolucjach przez chłopów nie ma ani jednego słowa o ich sprawach klasowych. Jest tam tylko jedno wołanie i zadanie natychmiastowej zmiany polityki zagranicznej jak i wewnętrznej, a przy tym słobowanie, że będą walczyć i bronić Rzeczypospolitej aż do ostatniego tchu. Niestety ani wola ogromnej większości narodu polskiego, ani też ponure czarne chmury, które zbliżyły się i nadciągały nad Polskę, nie potrafiły ocknąć ówczesnych dyktatorów, by spojrzeć groźnej rzeczywistości w oczy.

Ówczesne rządy Rydza Śmigłego nie uczyniły nic z tego, co uczynić by jeszcze mogły i powinny na rzecz obrony zagrożonej Polski. Nie chciały one nawet w obliczu grożącego niebezpieczeństwa zrezygnować ze swoich przyziemnych zdobyczy, które osiągnęły w imię własnych interesów w maju 1926 roku przez gwałt i krew, a później przez fałszowanie woli narodu.

Dlaczego wszystko to zostało zapomniane?

Kiedy po ulicy dwunastu lat wstępną myślą do tych wielkich manifestacji chłopskich, które są już dzisiaj poza nami i widzę te piękne i wznieśli dni w historii chłopów oraz tą wspólną postawą największej warstwy w narodzie, która na rzecz Polski była zawsze gotowa do największych ofiar i poświęceń, zapytuję się dlaczego to wszystko zostało przez rządzących Polską zapomniane?

Gdy Wincenty Witos wracał z przymusowej emigracji

Przed moimi oczyma stoi dzisiaj oburzająca manifestacja chłopów polskich w Mościskach w 1939 r., którą skupiła ponad sto tysięcy ludu wijskiego ze Wschodniej Małopolski na ziemi mościskiej. Ponad głowami ludu

wijskiego powiewało wówczas około 170 zielonych sztandarów. Zjechali się chłopcy z całej Małopolski Wschodniej, aby powitać tam swego wielkiego duchowego przywódcę i trzykrotnego premiera z najcięższych okresów Polski, Wincentego Witos, który całe swoje życie poświęcił Polsce i ludowi.

Wracał on z długoletniej przymusowej emigracji, ażeby wspólnie z ludem dzielić los całego narodu, lecz zamiast przywitania prokurator wtrącił go do więzienia. I dlatego tym jeszcze więcej i goręcej witały Wincentego Witosy masy ludowe, zebrane w Mościskach i nie było końca ich żywej radości.

W tym czasie przywódcą chłopów polskich wrócił do kraju i z powrotem Witos nie było końca radości nie tylko chłopów ale całego narodu.

W przejeździe do Mościsk Wincentemu Witosowi towarzyszyli przez całą jego drogę nieprzerwanie szpalery tłumów oburzających go kwiatami a okrzykiem na jego cześć nie było końca.

W Mościskach, gdzie na przybywającego czekały masy chłopów ziemni kresowej, Wincenty Witos stanął w sternach kwiecia, niesiony na ramionach chłopów na miejsce obrad wśród gromkich okrzyków: „Oddajcie władzę Witosowi, bo gubicie Polskę!” — jak zabezpieczyć niepodległość Polski. Zwracano się do Witosy o objęcie steru nawi państwowej. Wskazywano, że jest to ostatnia szansa ratowania wolności i niepodległości narodowej, która domaga się ustąpienia rządów sanacyjnych a powołania na ich miejsce rządu demokratycznego, zgodnego z wolą całego narodu, pod przewodnictwem s.p. Wincentego Witosy.

Przemówienie wielkiego przywódcy chłopów

Do tych tysięcy tłumów przemówił Wincenty Witos i między innymi powiedział:

„Nad Polską i nad naszymi głowami zawisły czarne chmury, lada chwila może posypać się grad, który chce zniszczyć to co polskie. Na ten czas Wy jako chłopcy musicie być przygotowani. Padły tu słowa, abym w tych ciężkich momentach stanął na czele rządu i zabezpieczył Polskę i Was, przed nadciągającą burzą. Muszę Wam powiedzieć, że jeśli chodzi o moje ambicje, zostały one w całości za spokojone, bo piastowałem ten mandat trzykrotnie. Z drugiej strony, twierdzię, że wszystko spóźniło się. Nam, chłopom, w tym momencie pozostał jeden obowiązek — jedno zadanie — służenie Polsce. Mnie, zaś pozostał do Was tylko apel. Apeluje dziś do Was, pamiętajcie o jednym, obojętnie gdzie się znajdziecie, gdzie będziecie, obojętnie gdzie okrutny los

Was rzucać będzie. Wy jako chłopcy, zawsze i wszędzie służcie Polsce i tylko Polsce, bez względu na to, kto będzie rządził Polską dzisiaj i jutro.”

Prorocze słowa

Jakże prorocze były słowa tego wielkiego chłopcy i męża stanu, który walczył z dyktaturą domową, napróżno starał się wyprowadzić sprawę polską z fatalnej drogi, na którą ją wprowadzono.

Przewidział on nadciągający huragan i grozę i apelował do mas chłopów o wytrwanie na zagrożonych pozycjach narodowych w walce z wrogiem zewnętrznym i o całkowite poświęcenie się narodowi i państwu.

Ten apel do wytrwania w służbie narodu i państwa stał się testamentem i ukoronowaniem — całej bezinteresownej działalności Wincentego Witosy. Apel ten towarzyszył chłopom polskim zawsze i wszędzie, zarówno w czasie walki z Niemcami jak i z komunizmem. Przewodził on chłopom w podziemnej walce i na wszystkich polach bitewnych świata. Hartował ich w więzieniach, w obozach śmierci, na Sybirze. Formował on z chłopów polskiego świętego żołnierza i szermierza Polski i wiary ojców. W ciężkich czasach nauczył go walczyć z okrutnymi wrogami w imię Polski i dla Polski.

Chłopi przewodzą w walce z komunizmem

Jak w roku 1920 tak i w najtragiczniejszych chwilach narodu chłop polski pozostał najwierniejszym z wiernych żołnierzy Rzeczypospolitej, jej pełnowartościowym obywatelom i gospodarzem. Chłop polski złożył egzamin w służbie narodu, do której przygotował go i wzywał wielki wódz narodowy — Wincenty Witos.

Dlatego słowa Wincentego Witosy wypowiedziane do chłopów na ostatnim przed wojną Święcie Ludowym w Mościskach i dzisiaj przewodzą im w ich walce z krwiożerczym komunizmem, i hartują ich do stożenia śmierci i ostatniej z nim walki. Narodowo uświadomione masy chłopiekie stanowią najsilniejszą kadry swego narodu, tą ostatnią bitwą wygrają, bo wygrać muszą!

W wolnej zaś Polsce masy chłopiekie wierne testamentowi Wincentego Witosy staną się główną częścią straży narodowej, która zabezpieczy państwu wolność i niepodległość, oraz prawdziwą ustrój demokratyczny, społecznie i politycznie sprawiedliwy.

Wprzenięcie mas chłopiekiech w ogólnonarodową służbę pozostanie w historii narodu niezaprzeczalną zasługą syna ludu polskiego — Wincentego Witosy, którego brak dzisiaj tak boleśnie odczuwa cały naród polski.

Władysław Zaremba

List z Ameryki

Lot na Florydę

(Korespondencja własna „Narodowca”)

Nowy Jork, w maju 1931 r.

„Słoneczny stan” Ameryki, jak popularnie nazywają Florydę — posiada przed klimat przyjemny — wiele historycznych ośrodków oraz strategicznych w dzisiejszym tego słowa znaczeniu punktów, którym warto poświęcić uwagę. Przede wszystkim rosnące, jak na drzewach miasto Miami — stało się bramą lotniczą obu Ameryk: Miami powstało zaledwie przed 54 laty, ale dopiero po wojnie rozkwit lotnictwa nadął Miami jej dzisiejsze, strategiczne znaczenie. Miami jest dziś jednym z najszybciej rosnących miast na obszarze Stanów Zjednoczonych. Obecna ludność Miami sięga 217 tysięcy mieszkańców.

Rozkwit Miami

Przez międzynarodowy port lotniczy Miami przeważa się obronny tłum, które albo szukają wypoczynku na plażach morskich, lub korzystają z doskonałych tutaj połączeń Ameryki północnej z Łacinią. Pod względem liczby pasażerów lotniczych, zarówno amerykańskich, jak i cudzoziemskich, jacy lądują w Miami, osiągnięty został w 1930 roku rekord, bliżej ione lotniczo w USA. Mianowicie w ciągu trzech pierwszych tylko kwartałów 1930 roku przewzięto przez międzynarodowy port Miami — ponad milion pasażerów, lotniczy port Miami jest obsługiwany obecnie nie tylko przez linie amerykańskie, ale również przez 14 zagranicznych linii żeglownej lotniczej, znaczenie strategiczne Miami polega na tym w dzisiejszych czasach, iż leży to miasto na szlaku międzykontynentalnych szlachej połączeń lotniczo-morskich.

Miami nie przeszkadza rozwoju osady wijskiej do wielkiego, wełowego miasta, lecz w fenomenalnie szybkim tempie wyrosła na

kluczowe miasto w południowych Stanach. Floryda ma stałą ludność 3 milionów i posiada wszelkie widoki ciągłego rozwoju, wielkie dzieło posługiwania się komunikacją lotniczą z resztą państwa USA i z rynkami ekonomicznymi południowo-amerykańskimi.

Najstarsze miasto Nowego Świata

Urok słonecznej Florydy leży również w dużej mierze w jej historii owianej legendami i tradycjami z doby hiszpańskiej kolonizacji. Nie wiele osób zdaje sobie sprawę, że n.p. St. Augustine na Florydzie jest w ogóle najstarszym miastem europejskiego pochodzenia na ziemi Stanów Zjednoczonych; jest to starożytna, hiszpańska miasteczko, zbudowane przed trzysty z górą lat na Florydzie, a zachowało ono po nasze czasy niewymowny urok. Kilka budynków z 17-go stulecia zachowało się tak dobrze w St. Augustine, iż zostały one obroczone obecnie na praktyczny użytek; tak np. w dawnym pałacu gubernatora hiszpańskiego mieści się dzisiaj urząd pocztowy St. Augustine. Z dawnych ubiegłych wieków zachowały się dobrze w St. Augustine sławne fortificationy Castillo de San Marcos, które zaczęto wznosić w drugiej połowie 17 wieku, a ukończono dopiero w 1756 roku. Wspomniane fortificationy były często obłożone, ale nigdy nie poddały się napastnikom. Znajduwały się długo w ręku hiszpańskim, aż wreszcie przeszły w posiadanie Stanów Zjednoczonych w 1820 roku. W innej miejscowości na Florydzie, a mianowicie w Pensacola, znajdują się natomiast ruiny fortecy San Marcos i Barrancas, która używana do obrony wejścia do zatoki. Niedaleko zaś Key West znajduje się fort Jeffersona, zbudowany już przez Stany Zjedn. równo sto lat temu, bo w początku 1831 roku.

Na szlaku legend indyjskich

Floryda ma wiele innych atrakcji: na południe od stanowej stolicy, która jest z czasu Indian i podbójów hiszpańskich datujące się miasto Tallahassee — znajdują się słynne wody źródła Wakulla. Krystalicznie czysta woda, ze wspomnianego źródła owiana jest mistycznym legend indyjskich. Do sławnych należą również na Florydzie źródła położone na zachód od zatoki Daytona — z ane de Leon Springs. Jest to właściwie osada, która liczy tylko 250 mieszkańców stałych, ale jest odwiedzana przez miliony pacybyszów na Florydzie dzięki temu, iż znajdują się tam mineralne źródła z których płynie dzienne — jak mnie zapewniano — aż 30 milionów galonów wody.

Hiszpańscy osadnicy w 17-tym oraz 18-tym wieku, poznali się na wartości rejonu w którym znajdują się wspomniane źródła, wprowadziły znacznie wcześniej, bo w 1513 roku przez badacza hiszpańskiego Ponce de Leona. Obszar w którym tryskają źródła de Leon przejeżdżał z rąk Indian przez koloistów hiszpańskich, którzy utworzyli tam wczesnie kwitnącą osadę. Później przyszedł Angley, który pokazywał we wspomnianym obszarze plantacje cukrowe w drugiej połowie 18-go wieku. Przez czas pewien Indianie dostali ponownie w swe władanie ów obszar, który kolejno wraz z całą Florydą w 1819 przeszedł pod kontrolę amerykańską.

L. Tech

Umajone dni

Dni umajone... dni, w których w całym świecie chrześcijańskim surowy kamień kościołów i domów stoi się w zieloną, żywą szalę, uwiata z gałązek, o-budzonych do życia wiosennego drzew — dni, w których wszędzie, gdzie tylko panuje chrześcijańska wiara, radosne obchody, stopione z uroczystościami ko-

na takie, które związane są z oficjalnymi uroczystościami kościelnymi i na zwyczajne ludowe, obchodzone w tych dniach przeważnie po wsiach Niemiec, Belgii i Słowiańszczyzny. Częstościwo sięgają one jeszcze pogańskich czasów. Ze zwyczajów, obchodzonych w ścisłym związku z uroczystościami ko-

scielnymi — obchodzonymi w dniu Zielonych Świąt. O wiele jednak liczniejszymi są zielono-świątkowe zwyczaje ludowe. Z tych najbardziej rozpowszechnionych w całym świecie jest zwyczaj zdobienia domów i wozów wijskich zielonią. W krajach zachodniej Europy chłopiec wijski stawia w tych dniach swej wybranej dziewczynie brzożkę przed domem — młodzi parobcy wijscy urządzają zawody wdrywania się na szczyt „drzewa majowego”, umieszczonego w czasie innych uroczystości ludowych z majem związanym, w środku wioski — lub też urząda się wycieczki konne, których meta jest zwykle wyżej wspomniane drzewo. Zwycięzca w tych wycieczkach zdobywa tytuł „króla” i jest przedmiotem owacji i podziwu całej młodzieży wijskiej, a uznania ze strony starszych, wspomnianych wtedy z sentymentem swe własne „wycieczki zielonoświątkowe” w czasach swej młodości. Zwyczaj ten jest zwłaszcza w Niemczech zakorzeniony, a przebieg takiej uroczystości miałem sposobność oglądać w jednej ze styryjskich miejscowości.

Gdzie niegdzie urządza się specjalne „kawalkady zielono-świątkowe”, w czasie których oprowadza się uroczystość po całej wsi przebranego na zielono chłopca. Bywają też w zwyczaju objazdy pól i łąk, podczas których błogosławi się mającą przynieść plony ziemię.

W Polsce

W Polsce Zielone Święta obchodzi się specjalnie uroczystość. Pradawne lechickie zwyczaje podczas uroczystości wiosennych, rozpoczynających każde „Nowe lato”, tradycja przylatywała do kościelnego świata, które stopione z nimi od wieków jest jednym z najpiękniejszych obchodzonych w naszym kraju. Po wsiach zwyczajowe owe zbliżają się w swej formie do wyżej opisanych zwyczajów ludowych. — po miastach, jak n.p. w Warszawie i Krakowie odbywają się tradycyjne pielgrzymki na Białą, połączone z odpustem, zabawą ludową, wyjazdem statkami do pobliskich okolic i tak zwana „majówka”. Pogodna beztroska ogarnia wtedy serca ludzkie i napawa nową energią, sięjąc wokół radość życia, budząc ufność w przyszłość i własne siły.

Opisy te można by mnożyć w nieskończoność. Faktem jest, że radosne, rozpięte zielonością i opromienione blaskiem uśmiechu nadchodzącego lata, Zielone Święta budzą w duszy ludzkiej nowe siły twórcze, które w tych dniach manifestują się nazwętniej w najrozmaitszym rodzaju obchodach i zabawach, by po ich upływie jać się do jakiegoś w procesach przywykłym naprzykład u nas w Polsce z wybitniejszych obchodów poza tym należy jeszcze wymienić ciekawą procesję ku czci św. Gwidona, względnie św. Wita — odbywającą konno na jednym z przedmieść Brukseli, Anderlecht. To, co powyżej przedstawiliśmy — byłoby zwyczajami, zespolonymi ściśle z uroczystościami oficjalnymi, kościelnymi.

zwyczajami ludowymi w jedną nierozdzielalną całość, mają upamiętnić ludzkiego święta zesłania Ducha św. i „cud wielożeczności”.

Święto to jeszcze w czasach najwcześniejszego chrześcijaństwa noszące grecką nazwę „pentekoste” — pięćdziesiątego dnia po Wielkiej Nocy, obchodzili już Żydzi w czasach Starego Testamentu pod nazwą „dziękczynnego święta żniw”. Zamykało ono okres siedmiu tygodni żniw, rozpoczynających się świętem „passah” i stał zwany było także świętem tygodni — obchodzonym pięćdziesiątego dnia, po upływie „żniwnego okresu”. Wraz z powolnym zanikaniem przyrodniczego podłoża religii — na miejsce „żniwnych ofiar” wysunął się na plan pierwszy wzgląd na nakazy synajskiego prawodawstwa. Pradawny jednak zwyczaj żydowski wienienia w dniu żniwnego święta synagog i domostw — utrzymał się później i nadal.

Pamiętka Zesłania Ducha św.

Dla Kościoła chrześcijańskiego posiadają Zielone Święta znaczenie przede wszystkim dlatego, ponieważ pięćdziesiątego dnia po Zmartwychwstaniu zstąpił Duch św. na apostołów, co, jak wiemy, zapoczątkowało powstanie Chrystusowego Kościoła.

Święto zakończenia radosnego okresu wielkanocnego obchodzi się specjalnie od 3-go wieku. Począwszy od średniowiecza — święcono oficjalnie Zielone Święta przez trzy dni, obecnie tak u katolików, jak i protestantów obejmują one prawie wszędzie tylko dwa dni — z wyjątkiem Włoch, gdzie obchodzi się oficjalnie tylko Zieloną Niedzielę.

Podłoże religijne Zielonych Świątek i jego mistyczna fabuła znalazła niejednokrotnie odzwierciedlenie w sztukach plastycznych — jeszcze w czasach wczesnego chrześcijaństwa.

Zwyczaje na Zachodzie

Wiele ciekawe są niektóre zwyczaje, zwłaszcza na Zachodzie — związane z Zielonymi Świątami. Można by tu przeprowadzić podział tych zwyczajów

Olbrzymie zakłady „General Motors”

Potęga jednej firmy w Ameryce

Amerkańska firma „General Motors Corporation” pobila w r. 1930 wszelkie dotychczasowe rekordy zysków i obrotów, jeśli chodzi o towarzyszące akcyjne. Jest jeszcze w historii Stanów Zjednoczonych żaden koncern nie wykazał tak olbrzymich dochodów i nie zapłacił tak wielkich sum tytułem podatków.

Mianowicie w ub. roku dochody firmy „General Motors” wyniosły 7 i pół miliarda dolarów, a czysty zysk 834 miliony. Cyfra ta znacznie przewyższa cały przedwojenny budżet Polski.

Towarzystwo „General Motors” wyprodukowało w r. 1930 okrago 3 miliony 800 tysięcy samochodów, co stanowiło ponad 45 proc. całej produkcji w Połnocnej Ameryce. Firma zapłaciła 1.119 milionów dolarów tytułem podatków różnego rodzaju. Płaci 465 tysięcy „pracowników stałych i czasowych” wyniosły jeszcze więcej, bo 1 miliard 809 milionów dolarów.

Firma tak bogata wywiera oczywiście odpowiednio silny wpływ na życie gospodarcze Stanów Zjednoczonych. Jest rzeczą sporą, czy państwo powinno dopuszczać do skupienia tak olbrzymiej potęgi finansowej w rękach jednej firmy. Co prawda bogactwo to nie jest skupione w rękach jednostki ani też kilku jednostek. Akcje „General Motors” znajduje się w posiadaniu 443 tysięcy udziałowców. Ale hieronimowo tej olbrzymiej firmie — znajduje się faktycznie w rękach paru jednostek.

Wiadomości z Wielkiej Brytanii

Nakłady dzienników w Wielkiej Brytanii

1. Londyńskie dzienniki poranne:

O poczynności i potęgę prasy brytyjskiej świadczyć dobitnie podany poniżej wykaz nakładu czasopism brytyjskich, z dnia 1. czerwca 1930 roku:

Daily Mirror, niezależny	4.566.380
Daily Express, niezależny-konserw.	4.116.024
Daily Mail, niezależny-konserw.	2.215.286
Daily Herald, laburystów	2.071.289
News Chronicle, liberalny	1.533.346
Daily Telegraph, konserwatywny	975.333
Daily Graphic, konserwatywny	777.313
The Times, niezależny	253.502
Daily Worker, komunistyczny	115.241
Financial Times, niezależny-konserw.	53.690

2. Londyńskie dzienniki wieczorne:

Evening News, niezależny-konserw.	1.732.106
Star, liberalny	1.228.403
Evening Standard, niezależny-konserw.	861.671

3. Dzienniki niedzielne:

News of the World, niezależny	8.413.917
Sunday Pictorial, niezależny	5.093.953
People, niezależny-laburystów	5.089.453
Sunday Express, niezależny-konserw.	2.966.816
Sunday Dispatch, niezależny-konserw.	2.377.609

Sunday Graphic, konserwatywny	1.296.571
Sunday Chronicle, konserwatywny	1.153.337
Reynolds News, ruchu społ.	705.441
Sunday Times, konserwatywny	525.621
Observer, niezależny-liberalny	421.823

4. Tygodniki:

News Statesman and Nation, lab.	87.158
Economist, niezależny	46.724
Spectator, niezależny-konserwat.	44.349
Tribune, laburystów	18.590

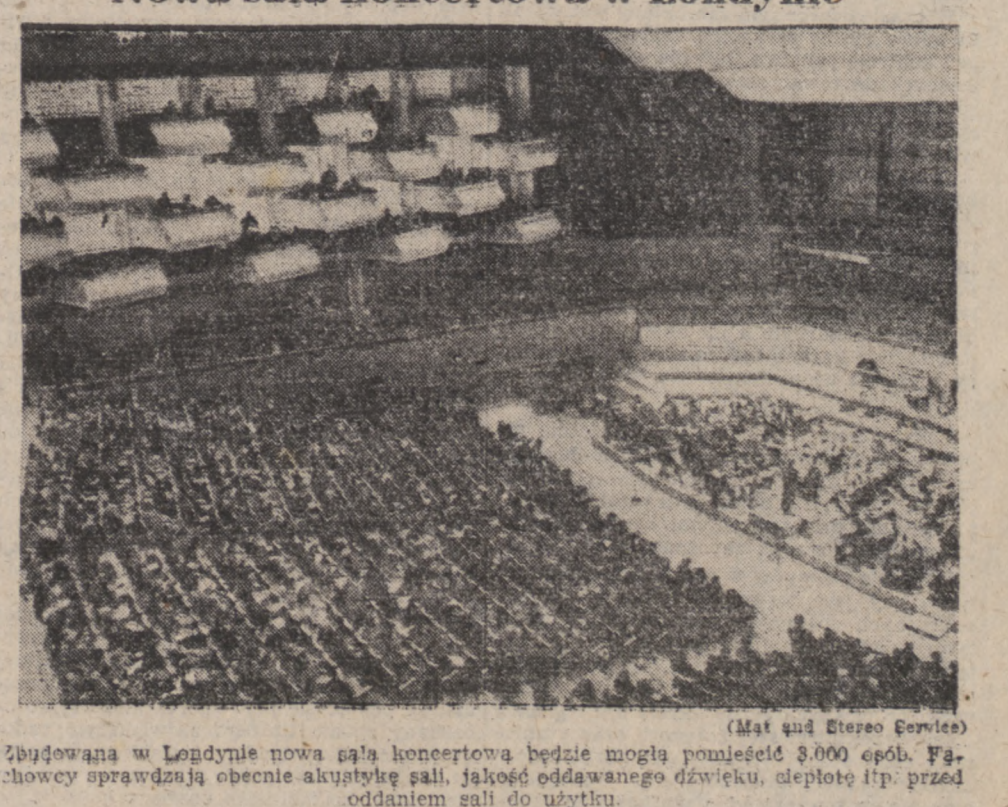
5. Tygodniki ilustrowane

John Bull	1.698.806
Picture Post	1.281.809
Illustrated	1.149.671
Everybody's	551.727
Illustrated London News	78.872
Sphere	34.922

Odzież podróżuje w Anglii

LONDYN. — W Anglii przygotowuje się podróżowanie o 30 proc. cen sprzedazy detalicznej wszelkiej odzieży z kategorii „utility”, dla mężczyzn, kobiet i dzieci. Konfekcyjne ubranie męskie „utility”, kosztujące obecnie nieco ponad 11 funtów (około 11 tys. fr.), podróżuje do 15 funtów (około 15 tys. fr.). Podróżuje odzieży wywola znaczną zwłokę kosztów utrzymania w Wielkiej Brytanii.

Nowa sala koncertowa w Londynie

(Mat and Stereo Service)

Zbudowana w Londynie nowa sala koncertowa będzie mogła pomieścić 3.000 osób. Pa-chowcy sprawdzają obecnie akustykę sali, jakości oddawanego dźwięku, ciepłoty itp. przed oddaniem sali do użytku.

Rebus nr. 49

Jedne ze słów Ojca Świętego zamiesz czone nie tak dawno w „Narodowcu”

MAJ
13

Niedziela

Stonice: wachód 4.14
zachód 18.20
Kielce: wachód 9.55
zachód 1.00

Dziś: Zielone Świątki
Jutro: Pon. Zielonych Świątek
Po jutrze: Zofia

Opłata za „Narodowca” wynosi:
Na okres jednego roku fr. 2.500.—
„ „ 3 miesięcy fr. 1.300.—
„ „ 3 miesięcy fr. 750.—

Pocztowe konto czekowe: C.C. LILLE 15.507
Zamówienia i wszelkie listy należy adresować
„NARODOWIEC” — LENS (P.-de-C.)

Pamięć dnia świętego

Zesłanie Ducha Świętego.
Z Kościołem dziś obchodzimy
1. Dając darów wielbimy.
Alleluja, Alleluja.

W tym dniu, gdy się wczoraj modlił
Apostołowie, w tej chwili
Szum powstaje, pomnikiem
Widzą języki ogniste, Alleluja, Alleluja.

Boskim ogniem zapalen.
Duchem Świętym napędzani
Światły wódz tłumy wielbimy.
Głoszą Ukrywanego, Alleluja, Alleluja.

Piotr święty jedynym kazaniem.
Ducha Świętego działaniem.
Tak wpycha na słuchające.
Iz nawraca trzy tysiące, Alleluja, Alleluja.

A gdy mają rozkaz dany.
Rozesz się między pogan.
Tam mocą słowa i cudów
Nawracał mnóstwo ludu, Alleluja.

Twoje to są dzieła sprawy.
Rozesz się między pogan.
Spuszcza na nas Tęże Promienie.
A wnet zniósł bógów cienie, Alleluja.

ECHA DNIA

Znowu Zielone Świątki! 13 i 14 maja br. upływa pod znakiem zieleni, radości i nadziei.

W całym świecie katolickim święto Zesłania Ducha Świętego obchodzone jest w nastroju pogody oraz odradzającej się przyrody.

Drzewa pokrywane się zielenią, mnóstwo kwiatów po polach, lasach i ogrodach, oraz kwitnące sady — wszystko to stwarza osobliwy nastrój w okresie Zielonych Świąt.

We Francji, Belgii i Niemczech zachodnich młodzież przystępuje do Pierwszej Komunii Świętej.

W domach tysięcy rodzin odbywają się z okazji Pierwszej Komunii Świętej przyjęcia, by stworzyć dzieciom nastrój odświętny, by obdarować je pamiątkami, które mają im na długo przypominać dzień Zesłania Ducha Świętego.

Wychodzący polskie pamięta do brze, że Pierwsza Komunia Święta w polskich kościołach odbywa się rok rocznie dzięki niezmordowanej pracy przygotowawczej polskich duszpasterzy, którzy prowadzą systematycznie prace katechizacyjne, ucząc dzieci polskie w języku ojczystym poznawać słowa modlitwy, tajemnice powiadzi, słowa domości o Bogu, przykazaniach Bożych i kościelnych, oraz o roli Kościoła katolickiego na ziemi.

Niech więc w wszystkich dni Zielonych Świąt upływa w nastroju zadowolenia i nadziei, że po okresie trudności nadejdą lepsze dni radości i wesela.

Rada generalna dep. Haute-Vienne domaga się rychłego ukarania odpowiedzialnych za masakrę w Graudour-sur-Grane.

LMOGES. — Rada generalna dep. Haute-Vienne przyjęła jednomyślnie wniosek rady komunalnej, domagający się ukarania odpowiedzialnych za masakrę w Graudour-sur-Grane, delegacji, która uciekała przed zadaniami przysięgi procedury przekazania sprawy do trybunału wojewskiego w Bordeaux.

47) (Ciąg dalszy)

— Ależ Fredzie! — krzyknęła piękna tancerka namiętnie. — Nie puszczać cię stąd, aż do chwili, gdy cały na leżę do mnie będziesz. Słyszysz! Do mnie i tylko do mnie! Złutuj się, Fredzie, nad losem nieszczęśliwej kobiety, dla której stałeś się wprost przeznaczeniem. Zgódź się ukochany. Błagam cię na kolanach!

— Nie mogę... nie mogę! — jęknął wprost Fred Harding w rozpacz. — I powiem ci więcej jeszcze Minion. — Jeśli ci taką ceną okupię mam wolność, to zwracam ci ją z powrotem. Zabierz ją ty, któraś mi ją ofiarowała. Pozwól, niech wrócę tam, skąd wyszedłem, do spokoju duszy i sumienia droższym mi jest nawet od wolności.

Szeroko otwartymi oczyma spoglądała piękna tancerka na ukochanego przez nią człowieka.

Zrozumiała jasno, że wszystkie stracone, że bezcelowe jest dalsze ubieganie o Freda Hardinga.

Z głębokim smutkiem podniosła się z kolan i westchnawszy rzekła:

— A więc doprawdy, Minion Fagaret, u której stóp setki mężczyzn o jeden uśmiech daremnie zebrało, nie może zdobyć sobie tego jednego, którego jej serce wybrało?

— Nie mogę! Nie mogę, Minion! — zawołał Fred w odpowiedzi. — Przyjmij

Więści z Polski

Oczywiste kłamstwa propagandy reżimowej

Warszawa. — Marksistowski reżim boi się widocznie odpowiedzialności za żyłowanie robotnika polskiego i nakładanie na niego coraz wyższych norm.

Dłatego propaganda reżimowa przed stawia sprawę tak, jakoby to robotnicy domagali się coraz wyższych norm i jakoby władze się tylko stosowały do żądań robotników. Oto przykład tego kłamstwa, w którym chodzi o zakłady chemiczne w Mościcach. Oto, co czytamy w prasie reżimowej:

„Robotnicy Zakładów Azotowego „Mościce” zdają sobie sprawę z tego, że chociaż wprowadzone usprawnienia pozwoliły im zwiększyć produkcję trzykrotnie w porównaniu z przedwojenną, a obecna rozbudowa zakładu umożliwi dalszy postęp, to istniejące normy są wadliwe — brak konkretnych norm dla poszczególnych zespołów hamuje przyspieszenie tempa produkcji i wzrostu zarobków.

„Inicjatywie robotników, którzy chcieli zerwać z normami „kotłowni” poszła na ręce administracja fabryczna, rada zakładowa i organizacja partyjna. Dla opracowania właściwych norm, utworzono w wydziale komisję, złożoną z przedstawicieli pracy, racjonalizatorów, młodych zaufania i aktywistów społecznych.

„Teraz zrobiliśmy na chłostach 12 norm zamiast jednej — tłumaczy Bronisław Gabiga, który w ustalaniu norm brał udział jako młody zaufania robotników w „wielkiej chorowej”.

„Doświadczenia pierwszego miesiąca pracy na normach w chłostach podzieliły zachęcająco na załogi innych wydziałów ZPA.

Chelmino, miasto na 9 wzgórzach

Chelmino leży na wyniosłym brzegu Wiśły, stary gród obronny, jedno z najstarszych miast w Polsce.

Nad miastem dominuje maszy siedemsetletniej katedry. Na stokach wznieśli się mury obronne, otaczające miasto pięcioczęściem czworokątnych części. W walskich murach przyczaiła się zamierzenia przeszłość. Widać ją w cieniu gotyckich kościołów, w mrocznych sieniach starych kamienic, we wzniesionych średniowiecznych bram, w szlachetnej linii architektonicznej renesansowego ratusza. Widać ją wszędzie, że stulecia, które już dawno odeszły. Przypominają o nich każdy zaułek, każda zakrępa, każde podzielenie. Widać ją na każdym kroku. To jest Chelmino sprzed wieków. Ale jest i inne Chelmino, dzisiejsze, wykonujące wiele braków. Ulice brudne, nie utrzymane w należyty porządek. Słaby spójnik między postawionymi na niewygodnym poziomie. Niektóre zaułki żywym przypominały średniowiecze, z jego najgorszej strony.

Burowanie gospodarki jak wszędzie else, gdzie nie podlega kontroli ogółu. Niby to przeznaczenia się duże sumy na usunięcie zniszczeń i remont budynków zabytkowych.

Miedzy innymi usterkami — przeciekający dachy. Dachówki sprowadzono aż z Gdańska. Tzw. „holenderski” który krył domy przed wiatrem. Nie trzeba dodawać, że to kosztowało trudu. Zdecydowano się na jednak, pragnąc zachować swoisty styl zabytkowych budowli.

Przemiany ludnościowe w Polsce

Donosiliśmy już, że spis ludności w Polsce wykazał, że na dzisiejszych ziemiach polskiej mieszka 25 milionów osób, z czego 11 milionów 900 tys. mężczyzn, a przeszło 13 milionów kobiet.

Według przedwojennego spisu ludności, na obszarze ówczesnego państwa polskiego 61,4% ludności utrzymywało się z rolnictwa, a tylko 38,6% — spoza rolnictwa. Stosunek ten uległ obecnie zmianie w wyniku odwrócenia od Polski połowy wschodniej przeważnie rolniczej, że obecnie z rolnictwa utrzymuje się 45,75% ludności, podczas gdy z zawodów pozarolniczych — głównie przemysłowej — 54,25%, w czym bardzo wysoki procent biurokracji.

„Mościce”. Wydział amoniaku też już opracował normy i zaczyna je wprowadzać tytułem sprawozdania. Obydwa archiepiskopi zachowali dotychczas swoje tytuły i sprawy rządy pasterskie zaledwie w maleńkich częściach swych archidiecezji.

Równocześnie z żądaniem wyrzucenia się tytułu archiepiskupa wileńskiego, reżim warszawski począł robić wstępną archidiecezji Jędrzejowskiemu. Mianowicie komunistyczne władze administracyjne zgłosiły pretensje do domu obecnie zajmowanego w Białymostku przez archidiecezję i grożą mu wyrzuceniem go z lokalu.

Nikt w te kłamstwa nie wierzy ani za żelazną kurtyną, gdzie lud przymusił musi milczeć, a tym mniej poza żelazną kurtyną. Jedną wzmianką tylko wskazuje na właściwe źródło żyłowania pracujących: „wzór przemysłowy radzieckiego”. Robotnicy polscy go nie znają, więc nie mogli się wzorować na sowieckich normach. Zrobiła to góra, a znając swoją niepopulację wsuwa robotnikom w buty odpowiedzialność.

Luty 1951 r. w Polsce

Warszawa. — Jedyna osoba z hierarchii kościelnej upoważniona do załatwiania zagadnień administracji kościelnej na ziemiach zachodnich był i jest tylko Prymas Polski archiepiskup Stefan Wyszyński, posiada on bowiem ośmioro pełnomocnictw papieskich. Wobec samowolnych kroków, podejmowanych przez reżim wyjaśnienie stanowiska Kościoła oczekiwane było ze zrozumiałym zainteresowaniem.

Lwów i Wilno — słowa zakazane w Polsce

Do Rzymu doszły wiadomości, że reżim warszawski przez swoje biuro do Spraw Kościelnych zaprosił przeciwko używaniu tytułu archiepiskupa lwowskiego i archiepiskupa wileńskiego, którzy rezydują na skrajach swych archidiecezji, pozostawionych przez Rosję przy Polsce. Otrzymała większość ich archidiecezji, razem z miastami rezydencyjnymi: Wilnem i Lwowem, znajdując się w Sowieciech.

Ordynariusz wileński, archiepiskup Romuald Jędrzejowski, zamieszkuje obecnie w Białymostku. Ordynariusz lwowski archiepiskup Eugeniusz Bazilik mieszka w Lubaczowie w powiecie szaszkowskim. Obydwa archiepiskopi zachowali dotychczas swoje tytuły i sprawy rządy pasterskie zaledwie w maleńkich częściach swych archidiecezji.

Równocześnie z żądaniem wyrzucenia się tytułu archiepiskupa wileńskiego, reżim warszawski począł robić wstępną archidiecezji Jędrzejowskiemu. Mianowicie komunistyczne władze administracyjne zgłosiły pretensje do domu obecnie zajmowanego w Białymostku przez archidiecezję i grożą mu wyrzuceniem go z lokalu.

Ks. Prymas udzielił jurysdykcji wybrany przez Rady Diecezjalne wikariuszom, wierni mogą w sposób nieprzerwany korzystać z Sakramentów Świętych.

Bez udzielenia kanonicznej jurysdykcji, administratorzy apostołscy nie mogliby wykonywać swej władzy w zgodzie z prawem kanonicznym, a wykonując funkcje biskupie, znaleźliby się sami poza hierarchią. Sytuacja taka umożliwiała powstanie schizmy, na czym tak bardzo zależało komunistom, tymbardziej, że udało się już reżimowi zyskać dla swych planów pewną część niższego duchowieństwa.

Powyższa sprawa oraz inne groźby wiszące nad Kościołem w Polsce, były widocznie przedmiotem narad Ks. Prymasa Wyszyńskiego z Ojcem św.

HUMOR KRAJOWY

Imieniny pana „naczelnika”

Kiedy przed kilku dniami ob. Feliks Kopepek, starszy pomocnik młodszego referenta w Urzędzie Spraw Niezawisłości, przyszedł do biura, zastał go w korytarzu maszynista z buchaltem r. ob. Kordula Wazelinarska.

— Panie Kopepek! — Feliks przystanął. Spojrzył na maszynistkę i widział, że trzyma ona w ręku jakąś listę — loko to zaanektował.

— Co to, proszę? — spytał.

— Czy pan wie o tym? — szepnęła madama Wazelinarska — że w tobie mamy Kaliksta?

— Jakiego wrony Kaliksta?

— Naszego dyrektora! Przecież dyrektor Wazelinarski ma imię Kalikst! Nie wiedział pan o tym?

Kopepek strzepił się, ale zgodnie z prawdą odpowiedział, że nie ma o tym wiadomości.

— Wobec tego ja panu mówię! — zaburzyła pani Wazelinarska. — W sobotę imieniny dyrektora! Wyznaczona została do zbierania składki na prezenty.

— Kto panu wynajmował? — rzeczowo spytał starszy pomocnik młodszego referenta, ale maszynistka nie uważała za stosowne odpowiedzieć na to pytanie. Od niego przysłała do sprawy.

— Ile pan wypłaca?

Kopepek strzepił się jeszcze bardziej.

— Zaraz... zaraz... — Porwał przegladając kieszenie. Znalazł tam dwa stare bilety tramwajowe, klucz do bramy, kwit i pralę i receptę na kropelki dla teściowej. Prócz tego 8 kłójków gotówkowych.

— Niesłusznie... wyjął. — Nie mogę... Maszynistka spoglądała go wzrokiem.

— Czy nie jest pan dzisiaj przygotowany, czy w ogóle pan, bo nie ma pan obowiązku w drobnym stopniu przynajmniej do kupna pomnika imieninowego naszemu zwierzchnikowi?

Wtedy Kopepek zdobył się na akt niebyłej odwagi.

— Właśnie! — krzyknął. — O, właśnie, tak uważam! Dyrektor nie kupował mi żadnego prezentu, to i ja nie muszę mu kupować!

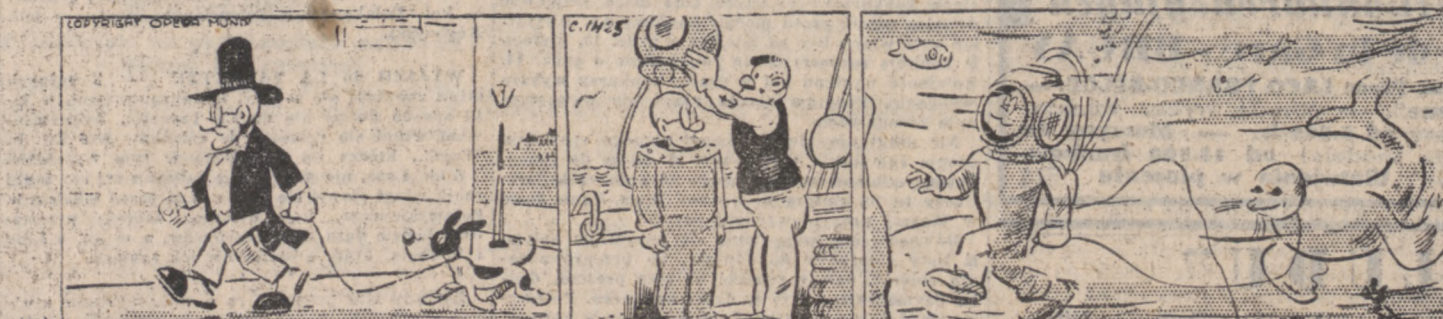
Zgrzytnął się i poszedł do swego pokoju. Maszynistka zaś, po chwili jednak opróżniła i dalej podjechała z listą. Jedni pacilli, drudzy nie. Na ogół jednak pacilli, takich śmiółków.

Przygody Rafała Pigulki

Rafał i suczka laiciasta:
Nieodstępni przyjaciele,
Znani są przez wszystkich z miasta.
Gdy przechadzają się w niedzielę.

Dano Pigulce zadanie:
W porcie głębie morza zbadać!
Fraszka jest dlań narkotyczna,
Nurkiem, boitem, jest nie lada.

Lecz bez sukni nie poradzi
Wykonac zadania swego,
Wpły na smyczy są prowadzić
Wspaniałego — psa morskiego...

(X) (Y) (Z)

47) (Ciąg dalszy)

— Ależ Fredzie! — krzyknęła piękna tancerka namiętnie. — Nie puszczać cię stąd, aż do chwili, gdy cały na leżę do mnie będziesz. Słyszysz! Do mnie i tylko do mnie! Złutuj się, Fredzie, nad losem nieszczęśliwej kobiety, dla której stałeś się wprost przeznaczeniem. Zgódź się ukochany. Błagam cię na kolanach!

— Nie mogę... nie mogę! — jęknął wprost Fred Harding w rozpacz. — I powiem ci więcej jeszcze Minion. — Jeśli ci taką ceną okupię mam wolność, to zwracam ci ją z powrotem. Zabierz ją ty, któraś mi ją ofiarowała. Pozwól, niech wrócę tam, skąd wyszedłem, do spokoju duszy i sumienia droższym mi jest nawet od wolności.

Szeroko otwartymi oczyma spoglądała piękna tancerka na ukochanego przez nią człowieka.

Zrozumiała jasno, że wszystkie stracone, że bezcelowe jest dalsze ubieganie o Freda Hardinga.

Z głębokim smutkiem podniosła się z kolan i westchnawszy rzekła:

— A więc doprawdy, Minion Fagaret, u której stóp setki mężczyzn o jeden uśmiech daremnie zebrało, nie może zdobyć sobie tego jednego, którego jej serce wybrało?

— Nie mogę! Nie mogę, Minion! — zawołał Fred w odpowiedzi. — Przyjmij

47) (Ciąg dalszy)

— Ależ Fredzie! — krzyknęła piękna tancerka namiętnie. — Nie puszczać cię stąd, aż do chwili, gdy cały na leżę do mnie będziesz. Słyszysz! Do mnie i tylko do mnie! Złutuj się, Fredzie, nad losem nieszczęśliwej kobiety, dla której stałeś się wprost przeznaczeniem. Zgódź się ukochany. Błagam cię na kolanach!

— Nie mogę... nie mogę! — jęknął wprost Fred Harding w rozpacz. — I powiem ci więcej jeszcze Minion. — Jeśli ci taką ceną okupię mam wolność, to zwracam ci ją z powrotem. Zabierz ją ty, któraś mi ją ofiarowała. Pozwól, niech wrócę tam, skąd wyszedłem, do spokoju duszy i sumienia droższym mi jest nawet od wolności.

Szeroko otwartymi oczyma spoglądała piękna tancerka na ukochanego przez nią człowieka.

Zrozumiała jasno, że wszystkie stracone, że bezcelowe jest dalsze ubieganie o Freda Hardinga.

Z głębokim smutkiem podniosła się z kolan i westchnawszy rzekła:

— A więc doprawdy, Minion Fagaret, u której stóp setki mężczyzn o jeden uśmiech daremnie zebrało, nie może zdobyć sobie tego jednego, którego jej serce wybrało?

— Nie mogę! Nie mogę, Minion! — zawołał Fred w odpowiedzi. — Przyjmij

Władze kościelne sprawdzają wypadki dwóch uzdrowień, określanych jako cudowne

Władze kościelne i lekarskie sprawdzają obecnie dwa wypadki uzdrowień, które ludność określa jako cudowne.

W kościele w Pompei, podczas odmawiania różańca, dziewczynka, której ręce i nogi były sparaliżowane, odzyskała nagle władzę w kończynach i poczęła chodzić bez nieczyjej pomocy, mówiąc, że wzywa ją Najświętsza Maria Panna.

Drugi wypadek uzdrowienia zanotowano wśród 700 pielgrzymów, którzy bawili ostatnio w Lourdes. Angielka, która uczestniczyła w pielgrzymce, w chwili przybycia do Lourdes była ciężko chora. Stan jej pogorszył się do tego stopnia, że namaszczone ją ostatnimi sakramentami. Pielgrzymi zapewniali, że serce chorej zniechęciło ją na kilka chwil, poczem poczęło bić na nowo. Chora stopniowo powracała do sił i w chwili przybycia do Anglii rażym krokiem zeszła na ład.

Badania wyjaśnia, czy powyższe uzdrowienia mogą być uważane za cudowne.

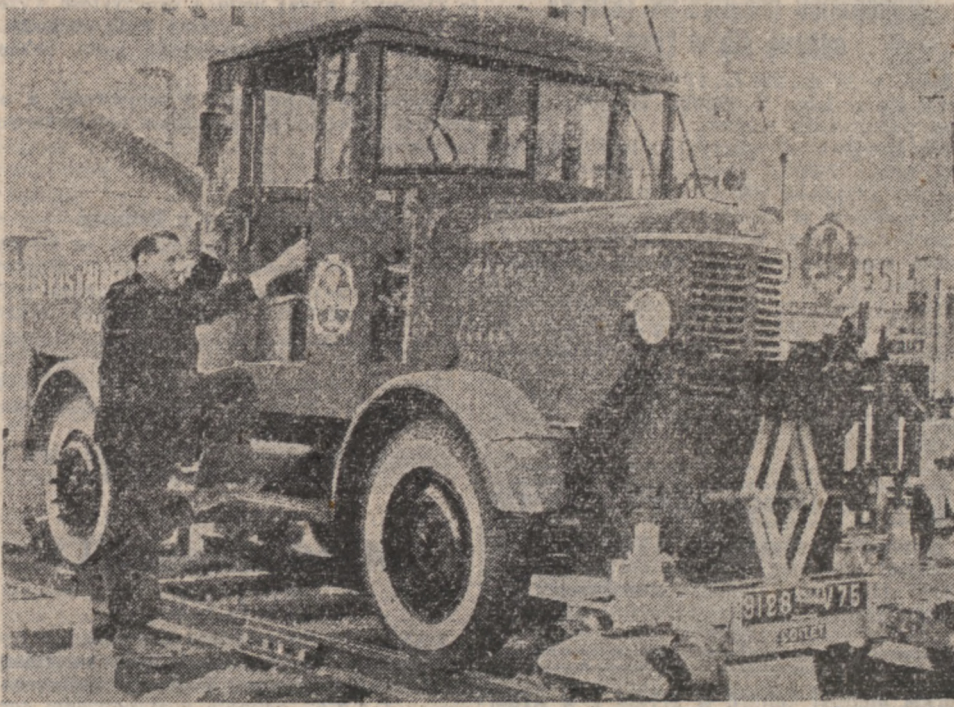
Belg, raniony 36 kulami pod Bastogne, pielgrzymuje pieszo do Lourdes i Rzymu

Belgijski inżynier-elektrotechnik, de Flein, odbywa wraz z żoną pielgrzymkę wdzieczności do Lourdes i Rzymu. Onegdaj zatrzymał się w Lugon. Fleinowie spodziewają się przybyć 30 maja do Lourdes a stamtąd skierują się do Rzymu, także pieszo.

P. de Flein uchodził za żywego cudo chirurgii. Został on raniony 36 kulami w bitwie pod Bastogne, w grudniu 1944 r. Chirurg amerykański zastąpił mu maszynowym srebrną prawą łopatkę i stawy prawego ramienia a starą nerwy trzema rurkami gumowymi. Przeszczepione części ciała ludzkiego wyrównały wyrwy, dokonane przez kulę.

P. de Flein ma 28 lat, żona jego 22. Słuch odzyskał się w pokoju szpitalnym w Leodunum.

Na Targach paryskich

Cieciarówka, która jeździ po szosie po szynach. Do jazdy na szynach, przypięta jest do pojazdu urządzenie, widoczne na pierwszym planie.

Zabytki Paryża

Kaplica księdza z Ars w Paryżu

Pod numerem 27 ulicy Gdańskiej (Dantzig) w piętnastej dzielnicy Paryża, znajduje się ta osobliwie skromna, lecz bardzo piękna kaplica. Oprócz sakofagu księdza J.-M. Vianney, znajduje się w niej grób Ojca Planchat i grób założyciela Braci św. Wincentego, zwanego za życia „sługą ubogich”.

Jana Leona Le Prestost, Ojciec Planchat został rozstrzelany 26 maja 1871 roku, na ulicy Haxo w Paryżu przez komunistów — Le Prestost zmarł w roku 1874. Był on całe życie sługą ubogich i w wieku lat sześćdziesięciu otrzymał święcenia kapłańskie.

Kaplica przy ulicy Dantzig, została ufundowana przez J. L. Le Prestost, na cześć Notre Dame de Salette i w tym to sanktuarium, otrzymał on święcenia kapłańskie.

Każdego dnia przychodzi tutaj tłumy wiernych modlą się u grobów błogosławionych i rozmyślając o ich pracowitym życiu. W ustroniu tym, zakłócanym obecnie zgrzytami pil i młotów pobliskiego tartaku — setki chrześcijan otrzymało widoczne łaski za wsta wienictwem świętych, których groby się tutaj znajdują. Tablice w ścianach wmurowane dają świadectwo prawdziwe.

Wejście do kaplicy znajduje się w glebi od strony podwórza. Nowa kaplica parafialna została poświęcona do kaplicy św. Filomeny, znajdującej się wyżej. Kilka stopni się przejdzie i oczom pielgrzymów ukazuje się piękne sanktuarium. Świątla pały się przy głównym ołtarzu, gdzie wznosi się statua Notre Dame de Salette, na lewo znajduje się ołtarz św.

Przez boczne drzwi, uchylone w tej chwili, widać małą aleję, znajdującą się obok probowstwa. Ksiądz staruszek, z siwymi włosami, przepasany granatową fartuchem ogrodniczą, chodzi po tej alei z polewaczka w ręce i podlewa kwiaty, zasadzone po obu brzożach alei. Wiosenne słońce oświeca to wszystkie auroła błasków a w zaciemnionej witrażami kaplicy, pielgrzymi zapalają świeczki przed ołtarzami świętych męczenników i modlą się, polecając im swe smutki i utrapienia. Ciemne filary, opasane złotymi złotymi samymi, nadają niewysłowionej słodyczy i zarazem powagi tej kaplicy i tym samym czyni ją odrębną od innych świątyń stołecz.

SNIEŻKA

WIERZSE NADESLANE PRZEZ CZYTELNIKÓW

Testimonia za krajem
Hea z bekskonego bleskita
Wiosna w wielom polatka
Zawiesz jest wszędzie to mna
Za krajem ogromna testimonia

W dusze gwałtem się wdziera
Z rozpaczą wyłaga ramiona
Zadzieli zedłom zdmuchnietu
Na chwile odległa i kona

I znow do mnie powraca
Serce przenika i rani
W bekskonego boli przepada
Trzymajona lez brylantami

PARYŻ, maj 1951

Tita SCHAFER

Twarz mu się ścięła w skupieniu.

Czyż to możliwe? Widocznie, że Fagaret wiezi tu, w swym letnim pawilonie nie jego jednego tylko!!

I nagle twarz jego zbladła jak maska z marmuru.

Dreszcz przerażenia wstrząsnął całym jego ciałem, gdyż obok w sąsiednim pokoju rozległ się głos, głos znany mu aż nadto głośno, co do którego nie omyliłby się nigdy w życiu.

— Fred, ukochany!... Chodź do mnie!... Ratuj mnie! Ratuj!...

Fred ratując panowanie nad sobą. Czyżby śnił, czyżby uległ halucynacji, która pozwalała mu słyszeć rzeczy nieistniejące?

Bo, na Boga, to był głos Anny Marii, jedynego, ukochanego i zaginionego.

Z zapartym oddechem czekał Fred chwil kilka, i znowu żalostny krzyk rozdarł powietrze.

— Fred, ukochany!... Ratuj mnie! Ratuj!...

I teraz nie wątpli już, że w rzeczywistości tylko cienka ściana oddzielała go od ukochanej.

ROZDZIAŁ XXIX.

Przy kieliszku.

Gdy generał Hercomer powrócił do domu z konnej przejażdżki, wyszedł

Rajmond, przyboczny jego sekretarz, na spotkanie swego pana.

— Melduję pokornie, wasza wysokość — rzekł z niskim ukłonem — że major Berklej oczekuje go już od godziny.

— Major Berklej — zdziwił się gubernator. — Czego on chce ode mnie?

— Powiedział, że ma jakąś prywatną sprawę do waszej wysokości.

— Aha! No to proszę, zaprowadź go pan do salonu przyjęć. Ja zaraz tam wejdę.

Po kilku chwilach salutował już oczekujący major wchodzącego generała.

— Witam, witam majorze! Cóż pana sprowadza do mnie? — spytał gubernator.

